

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи студентів
з дисципліни: «Аналіз господарської діяльності»
для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка »
та галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність »

Харків, ХНАДУ 2018

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

Д.М. Клец

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи студентів
з дисципліни: «Аналіз господарської діяльності»
для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»
та галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол №__від ____

Укладачі:

Онісіфорова В.Ю.
Токар І.І.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ 2018

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи студентів
з дисципліни: «Аналіз господарської діяльності»
для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка »
та галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність »

Затверджено методичною
радою університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ 2018

Укладачі: доц. Онісіфорова В.Ю.
ас. Токар І.І.

Кафедра економіки підприємства

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Аналіз господарської діяльності» належить до циклу вибіркових дисциплін підготовки фахівців галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка » та 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

В умовах сучасної ринкової економіки все більшого значення набувають питання прибутковості та ефективності функціонування підприємства та коштів, що в нього інвестовані. Відповідно майбутній фахівець з управління підприємством повинен володіти усім спектром знань стосовно поточного аналізу діяльності підприємства, її планування, контролю та виявлення резервів підвищення прибутковості.

Метою викладання дисципліни є підготовка фахівців до виконання професійних обов'язків в галузі управління підприємством; засвоєння та формування знань фахівців щодо системного оцінювання діяльності підприємств, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Предметом навчальної дисципліни є виробнича і фінансово-господарська діяльність підприємства, методики економічного аналізу із застосуванням математичних та статистичних прийомів.

Тема №1

**ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ І ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Мета роботи – ознайомлення з теоретичними аспектами аналізу господарської діяльності підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Суть економічного аналізу.
2. Що вивчає економічний аналіз?
3. Об'єкти аналізу.
4. Які завдання стоять перед економічним аналізом?
5. Які існують основні категорії в економічному аналізі? Що розуміють під факторами та резервами виробництва?
6. Які є види аналізу?

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під економічним аналізом і в чому полягає різниця між макро- і мікроекономічним аналізом?
2. Яка роль аналізу в управлінні підприємством і підвищенні ефективності його діяльності?
3. Чи зростає роль економічного аналізу діяльності підприємств у теперішній час і з чим це пов'язано?
4. Якими ви бачите перспективи розвитку економічного аналізу?
5. Які завдання економічного аналізу господарської діяльності?
6. Назвіть основні принципи економічного аналізу і коротко охарактеризуйте їх.
7. Охарактеризуйте основні типологічні види аналізу господарської діяльності.
8. Який вид аналізу має більше значення: ретроспективний чи перспективний? оперативний чи підсумковий?
9. У чому ви вбачаєте різницю між перспективним і стратегічним аналізом?
10. Охарактеризуйте основні технологічні етапи економічного аналізу.

Тема №2

МЕТОД І МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета роботи – ознайомлення та засвоєння основних методичних прийомів аналізу господарської діяльності

Питання до самостійного вивчення

1. Які принципи аналітичного дослідження ви знаєте?
2. У чому полягає суть деталізації?
3. Для чого використовують метод порівняння?
4. Які ви знаєте прийоми, що поліпшують порівнянність показників?
5. Що дає моделювання економічних процесів?
6. Дайте визначення елімінування та його технічних прийомів.
7. Які статистичні методи дослідження використовують в економічному аналізі?
8. Економіко-математичні методи, застосовувані в аналізі.
9. Які ще є методи аналізу?

Питання для самоконтролю

1. Висвітліть суть, назвіть види і завдання факторного аналізу.
2. У чому полягає різниця між детермінованим і стохастичним факторним аналізами?
3. У чому суть класифікації і систематизації факторів в економічному аналізі господарської діяльності?
4. Як проводять моделювання взаємозв'язків в економічному аналізі? Назвіть основні типи детермінованих факторів моделей і способи перетворення їх.
5. У чому суть прийому порівняння? Які типи порівнянь застосовують в аналізі і яка їхня мета? Назвіть основні способи приведення показників до зіставного виду.
6. Охарактеризуйте основні види відносних і середніх величин.
7. Для чого використовують балансовий метод в аналізі господарської діяльності?

Тема №3
**ВИДИ АНАЛІЗУ ТА ЙОГО ІНФОРМАЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Мета роботи – засвоєння теоретичних аспектів інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності

Питання до самостійного вивчення

1. Сутність інформації і роль її для аналітичного дослідження.
2. Які основні вимоги ставляться до аналітичної інформації?
3. Оперативність інформації і використання комп'ютерної технології.
4. Як класифікуються джерела аналітичної інформації?
5. Показники та їх класифікація.
6. Як здійснюється перевірка доброякісності інформації за формою і змістом?

Питання для самоконтролю

1. Яка роль табличного і графічного подання аналітичної інформації?
2. Назвіть основні прийоми, що застосовують для виміру впливу факторів у детермінованому факторному аналізі, і охарактеризуйте їхню суть, сферу застосування і процедуру розрахунків
3. Для чого і коли застосовують прийоми кореляційного аналізу? Які його завдання?
4. Як розв'язується рівняння зв'язку при прямолінійній і криволінійній залежності? Як інтерпретують його коефіцієнти?
5. Для чого і як розраховують коефіцієнт кореляції при прямолінійній і криволінійній залежності? Що показує величина коефіцієнтів кореляції і детермінації?
6. З якою метою і в який спосіб використовують результати кореляційного аналізу?
7. Що розуміють під господарськими резервами? Охарактеризуйте резерви за просторовою ознакою, за ознакою часу, за стадіями життєвого циклу виробу, за впливом на економічні результати, за способами виявлення.

8. Перелічіть основні методи визначення величини резервів і коротко охарактеризуйте їх.

9. Назвіть основні організаційні моменти аналітичної роботи на підприємстві і коротко охарактеризуйте їх.

10. Що являє собою план аналітичної роботи на підприємстві?

11. Що є інформаційною базою аналізу на підприємстві?

12. Як оформляють результати аналізу?

Тема №4 **АНАЛІЗ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу маркетингової діяльності підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Яке значення і які завдання аналізу маркетингової діяльності?

2. Яке значення вивчення попиту?

3. Які фактори формують попит на продукцію?

4. Як оцінюється ступінь чутливості попиту до змін ціни на продукцію і прибутки покупців?

5. Що являє собою ризик незатребуваності продукції? Назвіть внутрішні і зовнішні причини його виникнення та управлінські рішення для його нейтралізації

6. Як виконують діагностику ризику незатребуваності продукції?

7. Як аналізують становище товарів на ринках збуту продукції?

8. Як проводять аналіз цінової політики підприємства?

9. Яка методика оцінювання конкурентоспроможності продукції?

10. Які шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції

Питання для самоконтролю

1. Якими джерелами інформації користуються, аналізуючи реалізацію продукції?

2. Основні завдання аналізу реалізації продукції.

3. Назвіть фактори, що впливають на обсяг реалізації продукції.

4. Основні завдання аналізу маркетингової діяльності підприємства.

5. Основні показники, що використовуються для аналізу ринків збуту продукції.

6. Основні етапи аналізу цінової політики підприємства.

7. Основні завдання і показники оцінки системи розповсюдження товарів.

8. Якими параметрами користуються, оцінюючи конкурентоспроможність виробів?

9. Основні напрямки збільшення обсягів реалізації продукції.

Тема №5

АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу виробництва і реалізації продукції

Питання до самостійного вивчення

1. Якими є значення і завдання аналізу виробництва та реалізації продукції?

2. Які джерела інформації використовують для аналізу виробництва і реалізації продукції?

3. Які показники використовують для аналізу виробництва і реалізації продукції?

4. У чому ви бачите різницю в економічній сутності понять "обсяг продажів" і "обсяг реалізації"?

5. Охарактеризуйте в цілому методику аналізу виробництва і реалізації продукції.

6. Як аналізують динаміку і виконання плану виробництва та реалізації продукції?

7. Яка методика оцінювання асортиментної політики підприємства?

8. Що таке структура продукції (послуг) і як вона впливає на економічні показники діяльності підприємства? Чи вигідні зміни в структурі виробництва для підприємства і в яких випадках?

9. Охарактеризуйте основні способи розрахунку впливу

структури продукції на обсяг її виробництва у вартісному вираженні і на суму виручки.

10. Назвіть узагальнюючі, індивідуальні і непрямі показники якості продукції.

11. Як розраховують вплив якості продукції на обсяги виробництва у вартісному вираженні, на суму виручки, прибутку та інші показники?

12. Висвітліть методику аналізу ритмічності роботи підприємства.

13. Назвіть фактори змін обсягу реалізації і виробництва продукції (послуг).

14. Перелічіть основні джерела резервів збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції. Як визначають величину цих резервів?

Питання для самоконтролю

1. Яке значення має аналіз виробництва продукції, робіт і послуг за умов ринкових перетворень в Україні? Які завдання ставляться перед ним?

2. Як аналізувати обсяг товарної продукції? Які показники при цьому можна використовувати?

3. Які особливості аналізу динаміки обсягу виробництва продукції?

4. Назвіть можливі причини зміни обсягів виробництва продукції.

5. Як проводиться аналіз асортименту та структури випуску продукції?

6. Який порядок розрахунку коефіцієнтів асортиментності та структури випуску продукції?

7. Назвіть основні причини асортиментно-структурних зрушень під час виробництва продукції. На які показники можуть впливати ці зрушення?

8. Які показники використовують, аналізуючи якість продукції?

9. Назвіть основні способи, які застосовують, аналізуючи сортність продукції.

10. У чому полягають особливості аналізу бракованої продукції? Які причини породжують брак?

11. Які показники характеризують ритмічність виробництва та випуску продукції? Назвіть порядок розрахунку коефіцієнта ритмічності за різних умов.

12. Яка різниця між поняттями «комплектність виробництва» і «комплектність продукції»?

13. Які чинники впливають на ритм роботи підприємства?

14. Як проводиться аналіз залишків незавершеного виробництва продукції?

Тема №6 **АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА**

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу використання персоналу підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Як аналізують забезпеченість підприємства трудовими ресурсами за кількісними і якісними параметрами?

2. Які показники використовують для характеристики руху трудових ресурсів на підприємстві і як визначають їхній рівень?

3. Як визначити резерв збільшення виробництва продукції за рахунок створення нових робочих місць?

4. Висвітліть методику аналізу виконання плану соціального розвитку підприємства і соціальної захищеності членів трудового колективу.

5. За якими показниками оцінюють повноту використання трудових ресурсів на підприємстві? Як визначити надпланові цілоденні і внутрішні втрати робочого часу?

6. Як визначають резерв збільшення виробництва продукції за рахунок скорочення втрат робочого часу?

7. Охарактеризуйте узагальнюючі, окремі і допоміжні показники продуктивності праці і методику розрахунку їх.

8. Побудуйте структурно-логічну факторну модель середньорічного виробітку промислово-виробничого персоналу і запишіть алгоритм розрахунку впливу факторів за одним із методів детермінованого аналізу.

9. Від яких факторів залежить рівень середньогодинного виробітку на промислових підприємствах і які способи можна використати для визначення їхнього впливу?

10. Як визначають зміни і резерв збільшення випуску за рахунок зростання продуктивності праці?

11. Охарактеризуйте методику аналізу ефективності використання трудових ресурсів.

12. Висвітліть методику аналізу використання фонду заробітної плати.

Питання для самоконтролю

1. Як проводиться аналіз структури працівників підприємства?

2. Як розраховуються коефіцієнти обороту з приймання, звільнення, плинності та коефіцієнт загального обороту робочих кадрів?

3. За якими показниками аналізується використання робочого часу?

4. Охарактеризуйте показники цілоденних, внутрішньозмінних втрат робочого часу. Назвіть непродуктивні витрати робочого часу.

5. Дайте визначення трудомісткості продукції.

6. Які фактори впливають на зміну трудомісткості?

7. Дайте визначення продуктивності праці.

8. Назвіть фактори, що впливають на продуктивність праці одного працюючого, одного робітника підприємства

Тема №7

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу використання основних засобів

Питання до самостійного вивчення

1. Які завдання і джерела інформації аналізу використання основних засобів?

2. Які показники характеризують рух і технічний стан основних засобів?

3. Як визначають рівень забезпеченості підприємства основними

виробничими фондами? Для чого і як розраховують показники фондоозброєності й технічної озброєності праці?

4. Які показники характеризують ефективність й інтенсивність використання основних засобів і як їх розраховують?

5. Запишіть факторну модель рентабельності основних засобів і алгоритм розрахунку впливу факторів.

6. Запишіть факторну модель фондівіддачі основних засобів та алгоритм розрахунку впливу факторів.

7. Від яких факторів залежить фондівіддача діючого технологічного обладнання і яка методика розрахунку їхнього впливу?

8. Що розуміють під виробничою потужністю підприємства і за рахунок чого може змінитися її величина? Які показники характеризують повноту її використання?

9. Охарактеризуйте методику аналізу використання обладнання.

10. Висвітліть методику аналізу визначення резервів збільшення випуску продукції і фондівіддачі за рахунок повнішого використання основних засобів.

Питання для самоконтролю

1. Як розрахувати показники забезпеченості підприємства устаткуванням, виробничими площами?

2. Назвіть показники й чинники ефективності використання виробничих потужностей та устаткування.

3. Які фактори впливають на використання основних фондів?

4. Назвіть порядок розрахунку впливу основних фондів на обсяг виробництва продукції.

5. Поясніть методику підрахунку резервів зростання товарної продукції.

Тема №8

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу використання матеріальних ресурсів підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Як аналізують забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами?
2. Викладіть методику аналізу стану складських запасів матеріальних ресурсів.
3. Як визначають оптимальну партію замовлення і запасу?
4. Чим є ABC-аналіз і ХҀ2-аналіз в управлінні запасами?
5. Назвіть показники, що характеризують ефективність використання матеріальних ресурсів.
6. Від яких факторів залежить загальна матеріаломісткість і матеріаломісткість окремих видів продукції?
7. Назвіть фактори зміни прибутку на гривню матеріальних витрат і викладіть методику розрахунку їхнього впливу.

Питання для самоконтролю

1. Сформулюйте основні завдання аналізу матеріальних ресурсів.
2. Назвіть основні прийоми та способи дослідження, що використовуються для аналізу матеріальних ресурсів.
3. Які три функціональні служби підприємства повинні проводити аналіз матеріальних ресурсів?
4. Назвіть основні принципи управління матеріальними запасами.
5. Чому нормативні витрати є ключовим елементом у системі управління й аналізу матеріальних ресурсів?
6. Для чого аналізується забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами?
7. Який фактор спричиняє найбільший вплив на забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами і чому?

8. У чому полягає різниця між матеріальними ресурсами та матеріальними витратами?

9. Охарактеризуйте систему показників, що застосовуються для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів.

10.3 якою метою проводиться моделювання взаємозв'язків між показниками матеріальних витрат та вартістю виготовленої продукції?

11. Які факторні моделі необхідно побудувати, щоби визначити вплив факторів на зміну рівня матеріаломісткості?

12. Назвіть можливі варіанти мобілізації виявлених резервів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.

13. Які моделі управління матеріальними запасами вам відомі?

Тема №9 АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ)

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу собівартості продукції (робіт, послуг)

Питання до самостійного вивчення

1. Які значення і завдання аналізу собівартості продукції (послуг)?

2. Від яких факторів залежить організація аналізу собівартості продукції і послуг?

3. Назвіть основні джерела інформації, необхідні для аналізу собівартості продукції і послуг.

4. Охарактеризуйте основні методи поділу витрат на постійні і змінні залежно від динаміки виробництва продукції (послуг).

5. Викладіть методику аналізу загальної суми витрат на виробництво продукції.

6. Як визначити зміну собівартості виробленої продукції за рахунок ресурсомісткості і цін на ресурси?

7. Як розраховують і аналізують показник витрат на гривню продукції?

8. Висвітліть методику аналізу собівартості окремих видів

продукції.

9. Назвіть фактори і сконструуйте факторні моделі зміни суми:

- а) прямих матеріальних витрат;
- б) прямої заробітної плати персоналу;
- в) витрат на утримання основних засобів;
- г) накладних і комерційних витрат.

10. Назвіть основні джерела і порядок визначення резервів зниження собівартості продукції

Питання для самоконтролю

- 1. Значення аналізу собівартості продукції.
- 2. Які завдання розв'язуються під час такого аналізу?
- 3. Які джерела інформації використовуються для аналізу собівартості?
- 4. За якими показниками характеризується собівартість продукції?
- 5. Які види собівартості використовуються в економіці?
- 6. Назвіть особливості собівартості одиниці окремих видів продукції?
- 7. У чому полягають особливості аналізу витрат на 1 грн. товарної продукції?
- 8. Обґрунтуйте необхідність і методикку зниження собівартості порівнянної і непорівнянної продукції.
- 9. Навіщо і як виявляти вплив обсягу й структури продукції на зниження собівартості?

Тема №10

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу фінансових результатів діяльності підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Назвіть основні завдання і джерела даних для аналізу фінансових результатів.

2. Охарактеризуйте основні показники прибутку і порядок їх розрахунку.

3. Викладіть методику розрахунку впливу факторів на зміну суми прибутку від реалізації продукції в цілому по підприємству і за окремими видами продукції.

4. Як визначають вплив структури продажів на прибуток підприємства?

5. Які фактори визначають рівень середньореалізаційних цін і як розраховують їхній вплив?

6. Як проводять аналіз інших фінансових результатів?

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте основні показники рентабельності і методику їх розрахунку.

2. Запишіть факторну модель і методику розрахунку впливу факторів на зміну рівня рентабельності продукції, обороту і капіталу.

3. Назвіть основні джерела резервів збільшення прибутку і методику їх підрахунку.

4. Запишіть алгоритм розрахунку визначення резервів підвищення рівня рентабельності.

Тема №11

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу використання прибутку підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Яке значення має оптимальність розподілу прибутку?

2. Які зміст і завдання аналізу використання прибутку?

3. Викладіть методику аналізу оподаткованого прибутку.

4. Як здійснюють факторний аналіз податків з прибутку?

5. Яка методика аналізу формування чистого прибутку?

6. Охарактеризуйте порядок і методику аналізу використання чистого прибутку.

7. Які фактори визначають пропорції використання прибутку

на накопичення і споживання?

8. Від яких факторів залежать фонд дивідендних виплат і сума капіталізованого прибутку? Яка методика розрахунку їхнього впливу?

9. Які можливі варіанти дивідендної політики?

10. Який механізм впливу фінансового важеля на суму дивідендів за звичайними акціями?

Питання для самоконтролю

1. Які завдання ставляться перед аналізом прибутку підприємства?

2. Назвіть джерела інформації для аналізу прибутку і охарактеризуйте їх.

3. Поясніть, як формується прибуток підприємства.

4. Що таке прибуток, одержаний від звичайної діяльності?

5. Що таке чистий прибуток?

6. Назвіть фактори, які впливають на прибуток від реалізації.

7. Поясніть, як створюються доходи від цінних паперів.

8. Що таке трендовий аналіз прибутку?

9. Охарактеризуйте резерви збільшення прибутку.

10. Назвіть види рентабельності та охарактеризуйте їх.

Тема №12

АНАЛІЗ РОЗМІЩЕННЯ КАПІТАЛУ Й ОЦІНЮВАННЯ МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу розміщення капіталу й оцінювання майнового стану підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Викладіть порядок класифікації і методику горизонтального та вертикального аналізу активів підприємства.

2. Як визначають коефіцієнт інфляційного важеля на зміну величини власного капіталу?

3. Як аналізують основний капітал підприємства?

4. Як проводять аналіз оборотних активів підприємства, у тому числі:

- виробничих запасів;
- незавершеного виробництва;
- готової продукції;
- дебіторської заборгованості;
- залишків грошової готівки?

Питання для самоконтролю

1. Як визначити вплив окремого акціонера на діяльність підприємства?

2. За рахунок яких внесків формується і поповнюється статутний капітал підприємства?

Тема №13

АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу грошових потоків підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Охарактеризуйте економічну сутність і види грошових потоків.

2. Викладіть значення і завдання аналізу грошових потоків.

3. Які джерела інформації використовують для аналізу грошових потоків?

4. Як визначають чистий грошовий потік від операційної діяльності і які фактори формують його величину?

5. У чому сутність непрямого методу визначення ЧГП і в чому його перевага порівняно з прямим?

6. Викладіть методику обчислення ЧГП від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть фактори й охарактеризуйте методику розрахунку їхнього впливу на зміну величини ЧГП від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

2. Викладіть методику розрахунку й аналізу показників, що характеризують збалансованість грошових потоків.

3. За допомогою яких показників оцінюють інтенсивність та ефективність грошового потоку?

4. Які способи застосовують для забезпечення збалансованості грошових потоків у короткостроковому періоді?

5. Які способи застосовують для забезпечення збалансованості грошових потоків у довгостроковому періоді?

6. Які шляхи збільшення чистого грошового потоку?

Тема №14

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ Й ІНТЕНСИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу ефективності й інтенсивності використання капіталу підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Які показники можна використовувати для оцінювання ефективності використання капіталу і яка методика їх розрахунку?

2. Які показники застосовують для оцінювання інтенсивності використання капіталу і яка методика їх розрахунку?

3. Який взаємозв'язок показників рентабельності капіталу, його оборотності й прибутковості продукції? Зобразіть його графічно.

4. Яка методика аналізу показників ефективності використання капіталу?

5. Викладіть методику факторного аналізу ефективності використання капіталу:

- операційного;
- сукупного;
- позикового;
- власного (акціонерного).

6. Охарактеризуйте методику аналізу оборотності капіталу.

Питання для самоконтролю

1. Від яких факторів залежить швидкість обороту сукупного капіталу й оборотного капіталу? Яка методика розрахунку їхнього впливу?
2. Як визначається ефект від прискорення оборотності капіталу?
3. Як відобразити взаємозв'язок між загальними і частковими показниками оборотності капіталу?
4. Викладіть основні шляхи прискорення оборотності оборотного капіталу

Тема №15 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи –отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу фінансової стійкості підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Що розуміють під фінансовим станом підприємства? У зв'язку з чим підвищується значимість його аналізу на сучасному етапі?
2. Назвіть основні завдання аналізу ФСП й основні джерела його інформаційного забезпечення.
3. Що розуміють під фінансовою стійкістю підприємства і за допомогою яких показників вона оцінюється?
4. Як оцінюють фінансову стійкість підприємства на основі аналізу співвідношення власних і позикових джерел?
5. Як визначити нормативний рівень коефіцієнтів концентрації власного капіталу, позикових засобів, фінансового левериджу для конкретного підприємства?
6. Від яких факторів залежить коефіцієнт фінансового левериджу?
7. Як розраховують і оцінюють рівень фінансового левериджу?
8. Викладіть сутність і порядок розрахунку операційного левериджу.
9. Як визначається запас фінансової стійкості підприємства?

10. Викладіть порядок визначення суми власного оборотного капіталу і назвіть фактори зміни його величини.

11. Як визначається забезпеченість підприємства власним оборотним капіталом?

12. Як визначається забезпеченість запасів джерелами їх формування і які типи фінансової стійкості виділяють за рівнем цього показника?

13. Викладіть сутність методики оцінювання фінансової стійкості, заснованої на співвідношенні фінансових і нефінансових активів

Питання для самоконтролю

1. Яке значення має фінансовий аналіз для зміцнення господарської діяльності підприємства за умов переходу до ринкової економіки?

2. Які завдання, джерела та методи економічного аналізу фінансових показників?

3. Які форми звітності передбачено національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку для економічного аналізу фінансового стану підприємства?

4. Як здійснюється експрес-аналіз балансу?

5. Як зробити горизонтальний і вертикальний аналіз балансу? Основні цілі його проведення.

6. В яких випадках баланс можна назвати позитивним?

Тема №16

АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ Й ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу платоспроможності й ліквідності підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. У чому полягає сутність платоспроможності й ліквідності підприємства?

2. Що таке ліквідність активів і чим вона відрізняється від

ліквідності балансу?

3. Який з елементів оборотних активів є найбільш ліквідним, а який найменш ліквідним?

4. Як оцінюється ліквідність балансу, заснована на співвідношенні абсолютної величини окремих груп активів і пасивів?

5. Назвіть основні показники ліквідності й охарактеризуйте методику їхнього розрахунку.

6. Як визначається показник поточної ліквідності з урахуванням швидкості трансформації окремих видів оборотних активів у готівку і швидкості дозрівання короткострокових зобов'язань до погашення?

7. Викладіть методику оцінювання платоспроможності підприємства на основі вивчення грошових потоків

Питання для самоконтролю

1. Коли підприємство є ліквідним.
2. Основні показники ліквідності підприємства, їх розрахунок і аналіз.
3. Як скласти баланс (календар) платоспроможності і яке його основне призначення?
4. Як аналізується фінансова стабільність підприємства?
5. Як аналізується оборотність оборотних коштів?
6. Які основні напрямки складання й аналізу звіту про рух коштів?
7. Як аналізується власний капітал підприємства?
8. Як розрахувати суму власного капіталу за даними балансу?
9. Як здійснюється аналіз рентабельності капіталу?

Тема №17

ЗАГАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу оцінювання і прогнозування фінансового стану підприємства

Питання до самостійного вивчення

1. Яка методика загального оцінювання фінансового стану підприємства¹?
2. Які методи використовуються для прогнозування фінансового стану підприємства?
3. Як відбувається прогнозування потреби чистого оборотного капіталу за допомогою екстраполяції?
4. Як прогнозується величина чистого оборотного капіталу на основі вивчення тривалості фінансового циклу?
5. У чому полягає сутність методу бюджетування при прогнозуванні фінансового стану підприємства?
6. Розкрийте сутність прогнозування фінансового стану на основі складання прогнозного балансу.
7. Як прогнозуються зміни фінансового стану за допомогою аналізу чутливості?

Питання для самоконтролю

1. На основі яких джерел інформації аналізується майно підприємства? Методика аналізу.
2. Порядок аналізу складових, які створюють майно підприємства.
3. Як розрахувати коефіцієнт незалежності підприємства, яке основне призначення цього коефіцієнта?
4. Порядок аналізу активів підприємства.
5. Аналіз пасивів підприємства.
6. Як розрахувати й проаналізувати стан власних оборотних коштів підприємства?
7. Які основні показники ефективного використання майна, порядок їх розрахунку й оцінки?
8. Як скласти та проаналізувати баланс ліквідності підприємства?

Тема №18

ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Мета роботи – отримання практичних навиків та засвоєння теоретичних аспектів аналізу діагностики ймовірності банкрутства суб'єкта господарювання

Питання до самостійного вивчення

1. Що розуміється під фінансовою неспроможністю підприємства?
2. Назвіть види і причини банкрутства.
3. Перелічіть основні методи діагностики банкрутства.
4. Викладіть сутність методу діагностики банкрутства, заснованого на широкій системі показників.
5. Які показники використовуються для діагностики банкрутства відповідно до законодавства України про банкрутство підприємств?
6. Які зауваження ви можете зробити щодо цієї системи показників і методики їхнього розрахунку?
7. Що ви можете запропонувати для вдосконалення методики діагностики ймовірності банкрутства?
8. У чому полягає сутність методики оцінювання неспроможності підприємств за допомогою скорингових моделей, багатомірного рейтингового аналізу, дискримінантного аналізу?
9. Які шляхи фінансового оздоровлення підприємства?

Питання для самоконтролю

1. Що таке банкрутство підприємства?
2. Які показники характеризують неплатоспроможність підприємства?
3. Методи прогнозування можливого банкрутства.
4. Визначення фінансової стійкості підприємства.
5. Що таке інфляція? Види інфляції?
6. Як вимірюється інфляція?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория анализа хозяйственной деятельности: Учебник. М.: Финансы и статистика, 2000.
2. Бланк И.А. Управление прибылью. Киев: Ника-Центр; Эльга, 2002.
3. Грачев А.В. Анализ и управление финансовой устойчивостью предприятия. М.: Финпресс, 2002.
4. Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевский; за ред. проф М.Г. Чумаченко. – вид. 2-ге перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003.
5. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. М.: Проспект, 2000.
6. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. М.: Финансы и статистика, 2001.
7. Любушин Н.П., Лещева В.Б., Дьякова В.Г. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. М.: ЮНИТИ, 2002.
8. Савицкая Г.В. Экономический анализ. – 11-е изд., испр. И доп. – М.: Новое знание, 2005.
9. Шарп Уильям Ф., Гордон Дж. Александер, Джеффри В. Бэйли. Инвестиции. М.: ИНФРА-М, 1998.

Додаткова література

1. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности / Под ред. В.И. Стражева. – Минск: Вышэйш. шк., 2003.
2. Економічний аналіз / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП „Рута”, 2003.
3. Ермолович Л.Л. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия / БГЭУ. – Минск, 2001.
4. Савицкая Г.В. Теория анализа хозяйственной деятельности. – М.: ИНФРА-М, 2005.
5. Абрютина М.С., Грачев А.В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. – М.: ДИС, 1998.
6. Бланк И.А. Управление денежными потоками. – К.: Ника-Центр; Эльга, 2002.

7. Богатин Ю.В., Швандер В.А. Инвестиционный анализ. – М.: ЮНИТИ, 2000.

8. Волков И.М., Грачева М.В. Проектный анализ. – М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1998.

9. Ковалев В.В. Финансовый анализ: управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика, 2000.

10. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С., Негашев Е.В. Методика финансового анализа. – М.: ИНФРА-М, 2002.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

Методичні вказівки
до самостійної роботи студентів
з дисципліни: «Аналіз господарської діяльності»
для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»
та галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Укладачі: Онісіфорова Валентина Юріївна
Токар Інна Іванівна

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Петровського, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-
дорожньому університеті

